

کتابخانه‌ی اگزوتیکس — راهنمای نگهداری · پرندگان شکاری

راهنمای نگهداری جغد

برگه‌ی مرجع عملی برای نگهدارندگان دارای مجوز: وضعیت قانونی، پرنده‌خانه، تغذیه با طعمه‌ی کامل و بررسی گلوله‌ها، کنترل وزن، رفتار، بیماری‌های شایع و نشانه‌های اورژانسی.

دکتر مهدیار رمزگویان — دامپزشک حیوانات اگزوتیک · exoticsbymahdiyar.ir

عکس: جغد شاخدار اوراسیایی (Bubo bubo) — Wikimedia Commons، مجوز CC BY-SA 3.0.

⚠ پیش از هر چیز: وضعیت قانونی و اخلاقی

جغدهای بومی ایران (مثل جغد کوچک، جغد انبار، جغد جنگلی و شاه‌بوف) از پرندگان حمایت‌شده‌اند و صید، خرید، فروش، نگهداری و جابه‌جایی آن‌ها بدون مجوز سازمان حفاظت محیط زیست تخلف است. همه‌ی گونه‌های جغد در پیوست‌های **CITES** قرار دارند، پس ورود و خروج آن‌ها از مرز هم بدون مدارک معتبر غیرقانونی است. این راهنما فقط برای **پرنده‌ای است که از مسیر قانونی، پرورشی (نه صیدشده از طبیعت) و با مدارک و مجوز معتبر** نگهداری می‌شود. اگر جوجه‌جغد یا جغد آسیب‌دیده‌ای پیدا کرده‌اید، آن را نگه ندارید: با اداره‌ی محیط زیست استان یا یک مرکز بازپروری حیات‌وحش تماس بگیرید (بخش پرسش‌های متداول را ببینید).

۱ کارت اطلاعات سریع

«جغد» نام یک راسته (Strigiformes) با بیش از ۲۰۰ گونه است؛ نیازها بسته به گونه خیلی فرق می‌کند. جدول زیر برای سه گونه‌ای است که در بازداری و مراکز نگهداری بیشتر دیده می‌شوند. عددها محدوده‌ی تقریبی‌اند و بسته به منبع، جنس (ماده‌ها معمولاً بزرگ‌ترند) و زیرگونه متفاوت‌اند.

ویژگی	شاه‌بوف / جغد شاخدار اوراسیایی	جغد انبار (جغد سفید)	جغد کوچک
نام علمی	Bubo bubo	Tyto alba	Athene noctua
طول عمر در اسارت	معمولاً ۲۰ تا ۳۰ سال و گاهی بیشتر	حدود ۱۵ تا ۲۰ سال	حدود ۱۰ تا ۱۵ سال
وزن بالغ	حدود ۱٫۵ تا ۴ کیلوگرم	حدود ۲۵۰ تا ۵۰۰ گرم	حدود ۱۵۰ تا ۲۲۰ گرم
طول بال باز	حدود ۱٫۴ تا ۱٫۸ متر	حدود ۸۰ تا ۹۵ سانتی‌متر	حدود ۵۰ تا ۶۰ سانتی‌متر
سطح دشواری	بسیار دشوار — فقط برای افراد باتجربه و دارای مجوز؛ مناسب «حیوان خانگی» نیست		
رژیم غذایی	گوشت‌خوار مطلق؛ فقط طعمه‌ی کامل (با استخوان، پوست/پر و اندام‌ها): موش، رت، جوجه‌ی یک‌روزه، بلدرچین		
دما و محیط	پرنده‌خانه‌ی بیرونی با نور طبیعی؛ بخش سرپوشیده و خشک، دور از باد و باران؛ سایه‌ی کامل در تابستان. چراغ UVB در پرنده‌خانه‌ی بیرونی لازم نیست.		

فعالیت	بیشتر شب‌زی یا گرگ‌ومیش‌زی (جغد کوچک بخشی از روز هم فعال است) — صدای شبانه دارند
اجتماعی/تنها	ذاتاً تک‌زی یا جفتی؛ نیاز به «هم‌بازی» ندارد. کنار هم گذاشتن جغدهای ناآشنا یا گونه‌های مختلف خطر جراحت و حتی شکار یکدیگر دارد.

۲ مناسب چه کسی است؟ آیا انتخاب درستی است؟

جغدها در فیلم‌ها و شبکه‌های اجتماعی آرام و نوازش‌پذیر به نظر می‌رسند، اما واقعیت فرق دارد: جغد حیوان اجتماعیِ اهلی نیست، از نوازش لذت نمی‌برد، شب‌ها فعال و پرسروصداست، روزانه طعمه‌ی کامل می‌خورد، گلوله و فضله‌ی زیاد تولید می‌کند و ممکن است ۲۰ تا ۳۰ سال عمر کند. چنگال‌های یک شاه‌بوف می‌تواند آسیب جدی به دست و صورت انسان بزند. موج «خرید جغد» پس از محبوبیت در رسانه‌ها در چند کشور به رهاسازی و تحویل تعداد زیادی جغد به مراکز نگهداری انجامیده است.

✓ انتخاب مناسبی است اگر...

- مجوز قانونی و پرنده‌ی پرورشی با مدارک دارید.
- فضای بیرونی برای یک پرنده‌خانه‌ی بزرگ و امن دارید و همسایه‌ها با صدای شبانه مشکلی ندارند.
- با نگهداری، یخ‌زدایی و دادن طعمه‌ی کامل (موش و جوجه) راحت هستید.
- زیر نظر یک بازدار/نگهدارنده‌ی باتجربه آموزش دیده‌اید.
- به دامپزشک پرندگان شکاری/اگزوتیک دسترسی دارید.
- برای ۲۰ سال یا بیشتر، از جمله سفرها، برنامه‌ی مراقبت دارید.

✗ بهتر است صبر کنید اگر...

- به دنبال پرنده‌ای برای نوازش، بازی یا داخل آپارتمان هستید.
- کودک خردسال در خانه دارید و نمی‌توانید تماس را کنترل کنید.
- منبع پرنده نامشخص است یا فروشنده مدرک ندارد.
- فقط شیفته‌ی ظاهر یا یک ویدئو شده‌اید.
- جای امن، خشک و سایه‌دار در حیاط ندارید.

جایگزین بهتر: بازدید از مراکز بازپروری حیات‌وحش، داوطلب شدن در آن‌ها، یا اگر به پرنده علاقه دارید، شروع با یک طوطی‌سان پرورشی.

۳ محل نگهداری و تجهیزات

پرنده‌خانه (اویاری)، نه قفس و نه آپارتمان

توصیه‌ی رایج امروزی برای جغدها نگهداری **آزاد در یک پرنده‌خانه‌ی بیرونی** است، نه بستن دائمی با بند (تتر). جغد باید بتواند بال باز کند، کوتاه پرواز کند و بین نشیمن‌ها جابه‌جا شود؛ این هم برای عضلات و قلب لازم است و هم برای پیشگیری از چاقی و بامبل‌فوت. قفس‌های پرنده‌ی زینتی یا اتاق آپارتمان مناسب نیستند.

گونه	ابعاد پیشنهادی حداقلی (طول × عرض × ارتفاع)	نکته
جغد کوچک	حدود ۳ × ۲ × ۲ متر	هرچه بزرگ‌تر، بهتر
جغد انبار	حدود ۴ × ۲ × ۲٫۵ متر	پرهایش ضدآب نیست؛ بخش سرپوشیده‌ی خشک ضروری است
شاه‌بوف	حدود ۶ × ۳ × ۲٫۵ متر یا بزرگ‌تر	دیوار و توری محکم؛ این گونه قوی و سنگین است

این اعداد بر اساس راهنماهای رایج نگهداری‌اند و بسته به منبع متفاوت‌اند؛ مقررات محلی و شرایط مجوز را هم بررسی کنید.

- **دیواره‌ها:** دست‌کم یک تا دو ضلع و بخشی از سقف **توپُر** باشد تا پرنده از باد، باران، آفتاب مستقیم و دید مداوم انسان و حیوانات (گربه، سگ) در امان باشد. ضلع باز با توری محکم یا میله‌های عمودی؛ توری مرغی نازک باعث آسیب پر و ورود شکارچی می‌شود.
- **درِ دوگانه (ورودی دو مرحله‌ای):** فضای کوچک بین دو در، مهم‌ترین راه پیشگیری از فرار است.

- **کف:** شن درشت شسته، ماسه یا خاک تمیز با زهکشی خوب؛ بخشی از آن قابل جمع‌آوری روزانه. کاه و پوشال خیس به‌سرعت کپک می‌زند و خطر آسپرژیلوز را بالا می‌برد.
- **نشیمن‌ها:** چند نشیمن با قطر و جنس متفاوت (کنده‌ی چوب، شاخه‌ی طبیعی، نشیمن پوشیده با چمن مصنوعی یا طناب سفت). نشیمن صاف و یک‌اندازه یا لوله‌ی فلزی زمینه‌ساز بامبل‌فوت است.
- **پناهگاه/جعبه:** برای جغد انبار و جغد کوچک یک جعبه یا طاقچه‌ی سرپوشیده‌ی تاریک که در روز در آن استراحت کند؛ شاه‌بوف معمولاً یک گوشه‌ی سرپوشیده و دنج می‌خواهد.
- **آب:** ظرف کم‌عمق و پایدار برای نوشیدن و آب‌تنی گاه‌به‌گاه؛ روزانه تمیز شود. عمق آن برای گونه‌های کوچک کم باشد تا خطر غرق‌شدن نباشد.
- **تجهیزات جانبی:** ترازوی دیجیتال گرمی (برای شاه‌بوف تا ۵ کیلوگرم)، دستکش چرمی ضخیم (گانتلت) متناسب با گونه، جعبه‌ی حمل تاریک با تهویه، جعبه‌ی کمک‌های اولیه، و برای پرنده‌ی آموزش‌دیده: بند پا (جِس) نرم و سالم، فقط اگر کار آموزشی یا نمایشی انجام می‌دهید.

گرما در تابستان ایران خطرناک‌تر از سرماست

جغدهای سالم با پر کامل معمولاً سرمای معمول زمستان را — به شرط خشک بودن و دور بودن از باد — تحمل می‌کنند؛ اما گرمای شدید و آفتاب مستقیم می‌تواند ظرف چند ساعت کشنده باشد. سایه‌ی کامل، تهویه، آب تمیز و در صورت لزوم مه‌پاش دور از نشیمن ضروری است. نشانه‌های گرمازدگی: نفس‌نفس زدن با منقار باز، بال‌های باز و دور از بدن، بی‌حالی و افتادن. جغد انبار در برابر **سرمای همراه با خیسی** حساس است.

نور

پرنده‌خانه‌ی بیرونی چرخه‌ی طبیعی شب و روز و نور خورشید را فراهم می‌کند و به لامپ UVB نیاز نیست. در جغدها کلسیم اصلی از استخوان طعمه‌ی کامل تأمین می‌شود؛ نگهداری در فضای بسته و تاریک با گوشت بی‌استخوان، دستور کار بیماری متابولیک استخوان است. نورافکن شبانه‌ی حیاط را طوری تنظیم کنید که مستقیم به داخل پرنده‌خانه نتابد.

۴ تغذیه

جغدها گوشت‌خوار مطلق‌اند و در طبیعت طعمه را کامل یا تکه‌های بزرگ می‌بلعند. بخش‌های گوارش‌ناپذیر (مو، پر، استخوان) به‌شکل **گلوله‌ی برگردان (پِلِت)** چند ساعت بعد بالا آورده می‌شود. جغدها برخلاف بسیاری از پرندگان **چینه‌دان ندارند** و غذا مستقیم وارد معده می‌شود؛ اسید معده‌شان هم ضعیف‌تر از شاهین‌هاست، به همین دلیل گلوله‌ی جغد معمولاً استخوان‌های تقریباً سالم دارد. گلوله‌ی منظم، نشانه‌ی خوب بودن گوارش است.

✓ چه بدهیم

- موش و رت پرورشی (کامل، یخ‌زده و کامل یخ‌زدایی‌شده)
- جوجه‌ی یک‌روزه (رایج و در دسترس؛ اما نباید تنها غذا باشد)
- بلدرچین پرورشی، به‌عنوان بخشی از تنوع
- تنوع چند نوع طعمه برای تعادل مواد مغذی
- آب تمیز همیشه در دسترس

✗ چه ندهیم

- گوشت قرمز یا مرغِ بی‌استخوان به‌عنوان غذای اصلی (کمبود کلسیم)
- کبوتر خیابانی/وحشی (تریکومونیازیس و ویروس هرپس جغد)
- موش یا پرنده‌ی صیدشده یا مرده‌ی خیابان (خطر سم موش و سرب)
- شکار ساچمه‌خورده (مسمومیت با سرب)
- گوشت فرآوری‌شده، کالباس، غذای سگ و گربه
- طعمه‌ی ماندِه، بدبو یا یخ‌زدایی‌شده در آفتاب

چقدر و هر چند وقت؟

بیشتر جغدهای بالغ یک وعده در روز (معمولاً عصر، نزدیک زمان فعالیت طبیعی) می‌خورند. مقدار دقیق را **وزن پرنده** تعیین می‌کند، نه حدس: به‌عنوان یک نقطه‌ی شروع تقریبی، جغد انبار معمولاً دو تا سه موش بالغ در روز و شاه‌بوف حدود یک رت بالغ یا معادل آن می‌خورد؛ این مقدار با فصل، دمای هوا، فعالیت و پرواز تغییر می‌کند. جغد را **هر روز یا دست‌کم چند بار در هفته در ساعت ثابت** با ترازوی گرمی وزن کنید و جدول بنویسید. چاقی یکی از شایع‌ترین مشکلات جغدهای اسیر است؛ کاهش ناگهانی وزن هم معمولاً اولین نشانه‌ی بیماری است.

> **ایمنی غذایی و بهداشت**
>
> طعمه را از تأمین‌کننده‌ی مطمئن بخرید، در فریزر جداگانه یا کیسه‌ی دربسته نگه دارید، در یخچال یا آب سرد (نه مایکروویو و نه آفتاب) یخ‌زدایی کنید و باقی‌مانده‌ی غذا را تا صبح بعد جمع کنید. طعمه‌ی خام می‌تواند سالمونلا و کمپیلوباکتر داشته باشد: بعد از کار با غذا و پرنده دست‌ها را بشویید و سطوح را ضدعفونی کنید.

۵ چک‌لیست مراقبت

روزانه

- ☐ وزن‌کشی در ساعت ثابت و ثبت در دفتر
- ☐ پیدا کردن و بررسی گلوله‌ی صبح
- ☐ نگاه به فضله (رنگ، شکل، مقدار)
- ☐ تعویض آب و شستن ظرف
- ☐ دادن وعده‌ی غذا و جمع کردن باقی‌مانده
- ☐ نگاه به حالت، چشم‌ها، تنفس و پاها
- ☐ کنترل سایه و دما در روزهای گرم

هفتگی

- ☐ تمیز کردن کامل کف و جمع کردن گلوله‌ها و فضله‌ها
- ☐ شستن و ضدعفونی نشیمن‌ها و ظرف آب
- ☐ بررسی کف پاها (قرمزی، صافی، زخم)
- ☐ بررسی منقار و چنگال‌ها از نظر رشد بیش از حد
- ☐ بازبینی توری، درها و قفل‌ها
- ☐ بررسی بند پا (اگر استفاده می‌شود)

ماهانه / سالانه

- ☐ مقایسه‌ی روند وزن ماه
- ☐ تعویض یا شستن کامل بستر کف
- ☐ عوض کردن نشیمن‌های فرسوده
- ☐ آزمایش مدفوع از نظر انگل (به توصیه‌ی دامپزشک)
- ☐ معاینه‌ی سالانه‌ی کامل نزد دامپزشک پرندگان
- ☐ بررسی دوره‌ی تولک (پرریزی) و کیفیت پرهای نو

۶ رفتار، اهلی‌سازی و جابه‌جایی

- **جغد نوازش نمی‌خواهد.** دست کشیدن به پرها لایه‌ی پودری و ساختار نرم پر را — که برای پرواز بی‌صدا لازم است — خراب می‌کند و برای پرنده استرس‌زاست. تماس را به هندلینگ لازم محدود کنید.
- **دست‌پرورده (ایمپرینت) در برابر والدپرورده:** جغدی که از کوچکی فقط با انسان بزرگ شده، ترس کمتری دارد اما ممکن است در فصل جفت‌گیری به انسان به‌چشم رقیب یا جفت نگاه کند، پرخاشگر شود یا مدام جیغ گدایی غذا بکشد. یک شاه‌بوف دست‌پرورده‌ی پرخاشگر برای انسان خطرناک است. انتخاب و پرورش درست را با یک بازدار باتجربه هماهنگ کنید.
- **زبان بدن:** پرهای پف‌کرده و بال‌های باز همراه با تق‌تق منقار یا فیس‌فیس (به‌ویژه در جغد انبار) یعنی «احساس خطر می‌کنم، نزدیک نشو». جغد آرام پرهایش صاف است، یک پا را بالا جمع می‌کند و پلک‌هایش نیمه‌بسته است. البته پف کردن مداوم و بی‌حالی در روزهای آرام می‌تواند نشانه‌ی بیماری باشد.
- **صدا:** شاه‌بوف صدای «هو»ی بم و بلند دارد، جغد انبار جیغ و فیس‌فیس، و جغد کوچک صداهای زیر و مکرر؛ بیشتر در غروب و شب.

- **هندلینگ ایمن:** همیشه با دستکش چرمی مناسب، آرام و با حرکات قابل پیش‌بینی. خطر اصلی جغد **چنگال‌ها**ست نه منقار؛ پنجه‌ی یک شاه‌بوف می‌تواند تا عمق گوشت فرو برود. زخم چنگال را بشویید و جدی بگیرید؛ زخم‌های عمیق احتمال عفونت دارند و ممکن است به پزشک نیاز داشته باشند.
- **آموزش:** با روش‌های تقویت مثبت (پاداش غذایی، وزن‌کشی روی ترازو، آمدن روی دستکش) جغد را به همکاری عادت دهید؛ این کار معاینه، وزن‌کشی و جابه‌جایی را کم‌استرس می‌کند.
- **جابه‌جایی:** در جعبه‌ی حمل تاریک، با تهویه و کف غیرلغزنده؛ نه در قفس سیمی و نه آزاد داخل خودرو. هرگز جغد را در خودروی پارک‌شده زیر آفتاب نگذارید.

۷ مشکلات شایع سلامت و نشانه‌های هشدار

جغدها مثل بیشتر پرندگان بیماری را پنهان می‌کنند؛ وقتی نشانه آشکار شود، بیماری اغلب پیشرفته است. به همین دلیل وزن‌کشی و بررسی روزانه‌ی گلوله و فضله این‌قدر اهمیت دارد. تشخیص و درمان همه‌ی موارد زیر کار دامپزشک پرندگان/اگزوتیک است.

مشکل	علت/زمینه‌ی شایع	نشانه‌های هشدار
بامبل‌فوت (التهاب و عفونت کف پا)	نشیمن نامناسب و یک‌اندازه، چاقی، کم‌تحرکی، بستر کثیف	کف پای براق و صاف، قرمزی، تورم، زخم، لنگیدن، جابه‌جا کردن مداوم وزن بین دو پا
آسپرژیلوز (عفونت قارچی تنفسی)	استرس، تهویه‌ی ضعیف، بستر و طعمه‌ی کپک‌زده، بیماری زمینه‌ای	کاهش وزن، تنفس دشوار یا با دم، تغییر صدا، کاهش تحمل پرواز؛ معمولاً دیر آشکار می‌شود
چاقی	غذای زیاد، کم‌پروازی، پرنده‌خانه‌ی کوچک	افزایش تدریجی وزن، تنبلی، بامبل‌فوت، کاهش تحمل گرما
بیماری متابولیک استخوان	به‌ویژه در جوجه‌ها: تغذیه با گوشت بی‌استخوان	پاهای کج، شکستگی با ضربه‌ی کم، ضعف و ناتوانی در ایستادن
تریکومونیازیس و ویروس هرپس جغد	خوراندن کبوتر خیابانی/وحشی	پلاک پنیری در دهان، سختی بلع، بی‌اشتهایی؛ هرپس می‌تواند به مرگ ناگهانی منجر شود
مسمومیت با سم موش یا سرب	طعمه‌ی صیدشده، شکار ساچمه‌خورده	خون‌ریزی غیرعادی، کبودی، رنگ‌پریدگی؛ یا ضعف، فضله‌ی سبز تیره، لرزش و تشنج
آسیب چشم	برخورد با توری، ضربه، دعوا؛ چشم‌های درشت جغد آسیب‌پذیرند	چشم نیمه‌بسته، اشک، کدری، خون در چشم، عدم تقارن مردمک‌ها
انگل‌های داخلی و خارجی	طعمه‌ی نامطمئن، تماس با پرندگان وحشی	کاهش وزن با اشتهای عادی، فضله‌ی غیرطبیعی، پرهای آسیب‌دیده، شپش روی پرها
رشد بیش از حد منقار و چنگال	سطوح نشیمن خیلی نرم، کم‌تحرکی	منقار یا چنگال بلند و کج؛ کوتاه کردن فقط توسط دامپزشک یا فرد کاملاً آموزش‌دیده
آنفلوانزای پرندگان و بیماری‌های ویروسی	تماس با پرندگان وحشی یا طعمه‌ی آلوده	بی‌حالی شدید ناگهانی، نشانه‌های عصبی، مرگ سریع؛ گزارش و پیگیری با دامپزشک

بهداشت برای انسان‌ها (بیماری‌های مشترک)

طعمه‌ی خام، فضله و گلوله‌ها می‌توانند باکتری‌هایی مانند سالمونلا را منتقل کنند. پرندگان می‌توانند ناقل کلامیدیا (عامل پسیتاکوز) هم باشند. هنگام تمیز کردن پرنده‌خانه از دستکش استفاده کنید، گرد و غبار خشک فضله را جارو نکنید (اول کمی مرطوب کنید)، بعد از کار دست‌ها را بشویید و افراد با سیستم ایمنی ضعیف، زنان باردار و کودکان خردسال تماس کمتری داشته باشند.

۸ چه زمانی فوراً به دامپزشک اگزوتیک مراجعه کنیم؟

اورژانس — همان روز، بدون صبر کردن

- تنفس با منقار باز در حال استراحت، تکان خوردن دم با هر نفس، یا صدای خس‌خس
- افتادن از نشیمن، ناتوانی در ایستادن، کج شدن سر، لرزش یا تشنج
- خون‌ریزی، شکستگی بال یا پا، یا جراحت پس از برخورد/حمله‌ی حیوان دیگر
- نشانه‌های گرمازدگی (منقار باز و بال‌های باز در گرما همراه با بی‌حالی)
- نخوردن غذا بیش از یک روز همراه با کاهش وزن، یا افت سریع وزن
- نیامدن گلوله‌ی برگردان پس از وعده‌ی غذا یا تلاش‌های ناموفق مکرر برای بالا آوردن آن
- فضله‌ی خونی، سبز تیره یا بسیار آبکی به‌طور مداوم
- آسیب به چشم یا کدر شدن ناگهانی آن
- احتمال خوردن طعمه‌ی مسموم (سم موش) یا شکار ساچمه‌خورده — حتی اگر هنوز نشانه‌ای ندارد

تا رسیدن به دامپزشک: پرنده را در جعبه‌ی حمل تاریک، آرام و با دمای معتدل قرار دهید (در گرما خنک و سایه، در سرما دور از کوران)؛ غذا یا دارو به‌زور ندهید؛ وزن اخیر، تاریخ آخرین غذا و آخرین گلوله، و یک نمونه‌ی تازه از فضله و گلوله را همراه ببرید. هیچ دارویی را بدون تجویز دامپزشک استفاده نکنید.

۹ چک‌لیست انتخاب پرنده‌ی سالم و قانونی

مدارک و منبع

- ☐ مجوز نگهداری و مدارک معتبر منشأ پرورشی
- ☐ حلقه‌ی پا یا میکروچیپ مطابق با مدارک
- ☐ نام و تاریخ تولد، والدین و روش پرورش (دست‌پرورده یا والدپرورده)
- ☐ فروشنده یا پرورش‌دهنده‌ی شناخته‌شده؛ پرنده‌ی «پیداشده در طبیعت» قابل خرید نیست
- ☐ سابقه‌ی تغذیه، وزن و هرگونه بیماری قبلی

معاینه‌ی ظاهری

- ☐ چشم‌های روشن، شفاف و قرینه
- ☐ سوراخ‌های بینی تمیز و بدون ترشح؛ تنفس آرام با منقار بسته
- ☐ پرهای کامل، تمیز، بدون خط‌های استرس شدید یا شپش
- ☐ کف پاهای سالم بدون قرمزی، زخم یا تورم
- ☐ منقار و چنگال‌های طبیعی و قرینه
- ☐ هوشیار، با واکنش به محیط و ایستادن محکم روی نشیمن
- ☐ فضله‌ی طبیعی: بخش سفید (اورات) با مدفوع شکل‌دار

پس از ورود: پرنده‌ی جدید را دست‌کم چند هفته جدا از پرندگان دیگر (قرنطینه) نگه دارید و در همان روزهای اول یک معاینه‌ی کامل نزد دامپزشک پرندگان انجام دهید؛ از جمله وزن پایه و آزمایش مدفوع.

۱۰ پرسش‌های متداول

؟ یک جوجه‌جغد روی زمین پیدا کرده‌ام؛ ببرمش خانه؟

معمولاً نه. جوجه‌جغدها پیش از پرواز کامل از لانه بیرون می‌آیند و روی شاخه‌ها یا زمین می‌نشینند و والدین هنوز از آن‌ها مراقبت می‌کنند. اگر در خطر فوری است (وسط خیابان یا نزدیک گربه) آن را با دستکش به شاخه یا جای امنی در همان نزدیکی منتقل کنید. اگر آسیب‌دیده یا واقعاً بی‌سرپرست است، با اداره‌ی محیط زیست یا مرکز بازپروری تماس بگیرید. به آن غذا یا آب به‌زور ندهید و نگهش ندارید.

؟ می‌توانم جغد را در آپارتمان نگه دارم؟

خیر. جغد به فضای پرواز، هوای آزاد، نور طبیعی و دوری از آشفتگی خانه نیاز دارد؛ صدای شبانه، فضله‌ی زیاد و بوی طعمه هم با زندگی آپارتمانی سازگار نیست. نگهداری در اتاق بسته معمولاً به چاقی، بامبل‌فوت، استرس و رفتارهای غیرطبیعی می‌انجامد.

؟ آیا جغد را می‌شود فقط با گوشت مرغ یا گوشت قرمز تغذیه کرد؟

خیر. گوشت بی‌استخوان کلسیم و بسیاری از ویتامین‌ها و مواد مغذیِ اندام‌ها را ندارد و دیر یا زود به بیماری متابولیک استخوان و کمبودها می‌رسد؛ همچنین بدون مو و پر، گلوله‌ی طبیعی ساخته نمی‌شود. پایه‌ی رژیم باید طعمه‌ی کامل باشد.

؟ جغد آب می‌خورد؟

جغدها بخش زیادی از آب بدنشان را از طعمه می‌گیرند و ممکن است کم دیده شود که آب می‌نوشند؛ اما آب تمیز باید همیشه در دسترس باشد، به‌ویژه در گرما. آب‌تنی گاه‌به‌گاه هم طبیعی است.

؟ جغد را می‌توان با شاهین یا جغد دیگری در یک پرنده‌خانه نگه داشت؟

نه، مگر جفتی که توسط فرد باتجربه با دقت معرفی و زیر نظر گرفته شده باشد. پرندگان شکاری ممکن است به هم حمله کنند و گونه‌ی بزرگ‌تر می‌تواند کوچک‌تر را بکشد یا بخورد.

؟ چرا جغدم گاهی چند روز کم می‌خورد؟

نوسان اشتها با گرما، فصل جفت‌گیری یا تولک ممکن است، اما کم‌خوری همراه با کاهش وزن، بی‌حالی یا تغییر در گلوله و فضله نیاز به معاینه دارد. نمودار وزن روزانه بهترین ابزار برای تشخیص «طبیعی» از «هشدار» است.

هشدار پایانی: این راهنما برای آموزش نگهدارندگان دارای مجوز تهیه شده و **جایگزین معاینه، تشخیص و درمان دامپزشک نیست.** هیچ دارو یا دوزی در آن ذکر نشده و نباید بدون تجویز دامپزشک به پرنده دارویی داد. این راهنما به‌هیچ‌وجه تشویق به صید، خرید یا نگهداری غیرقانونی جغدها نیست؛ جای جغد وحشی در طبیعت است.
مطالعه‌ی بیشتر در سایت: بامبل‌فوت در پرندگان · بیماری‌های تنفسی پرندگان · تریکومونیازیس · مسمومیت با فلزات سنگین · وزن‌کشی پرنده با ترازوی گرمی · گرمازدگی در حیوانات اگزوتیک · قرنطینه‌ی حیوان جدید — exoticsbymahdiyar.ir